

Rádiologické oddelenie FNsP J.A.Reimana v Prešove

Mamodiagnostické pracovisko

Na vedomie : klinickým mamológom a všetkým ambulantným lekárom spolupracujúcim s mamodiagnostickým pracoviskom.

Vec : Všeobecné pokyny práce na mamodiagnostickom pracovisku.

Vážené kolegyně a kolegovia,

problematika mamodiagnostiky je neustále veľmi aktuálna, teší nás permanentný nárast záujmu o tieto vyšetrenia nielen zo strany lekárov, ale aj samotnej verejnosti.

V záujme kvalitnej diagnostiky a v záujme rešpektovania postupov lege artis, opierajúc sa o novú koncepciu slovenskej rádiologie, dovoľujeme si Vás osloviť touto formou metodického usmernenia.

<p>Indikácie mamografie :</p>

- A. symptomatické ženy** - vek nad 40 rokov ako 1. diagnostická modalita
- medzi 30.- 40.rokom pri podozrení na karcinóm
 - pod 30 rokov – ak je pri usg vyšetrení podozrenie na karcinóm
 - klinicky jednoznačná malígna neoplázia
 - patologická sekrécia
- B. asymptomatické ženy** - vyšetrenie pred plastickou operáciou
- vyšetrenie pred zahájením a v priebehu HST
 - vek nad 40 rokov, ak má žena 2-3 rizikové factory
 - pri náleze aspoň jedného významného rizikového faktora je možné vykonávať MG už od 35 rokov v 1 - 2 roč. intervaloch
 - vek nad 45 rokov u každej ženy, s opakovaním každé 2 roky v súlade so znením Odborného usmernenia MZ SR č.SZS-5591-96
 - vek nad 40 rokov u každej ženy s opakovaním každé 2 roky a u žien s HST každý rok - alternatíva v zmysle Stanoviska výboru SRS z 30.4. 1997 k Odbornému usmerneniu MZ SR č.SZS-5591-96
- C. ženy po operáciách na prsníku:** - po mastektómii
- po limitovanej operácii

Kontraindikácie mamografie:

- A. Gravidita – relatívna KI
- B. opakovanie MG v intervale kratšom ako 1 rok by malo byť len výnimočné, napr. pri zmene klinického a USG nálezu.

Mamografia nie je základnou diagnostickou metódou u žien do 30 rokov !!

USG vyšetrenie prsníkov je v súčasnosti považované za nevyhnutnú súčasť kompletného vyšetrenia prsníkov, je to najvýznamnejšia doplnková metóda mamografie. Prináša ďalšie klinicky relevantné informácie, zvlášť u mamograficky denzných prsníkov.

Indikácie ultrasonografie :

- A. symptomatické ženy: -identifikovanie a charakterizovanie palpovateľných a nepalpovateľných abnormalít so zvláštnym zreteľom na diferencovanie medzi cystickými a solídnymi léziami
 - ďalšie diferencovanie nálezov klin.a mamografického vyšetrenia
 - úvodná zobrazovacia metóda k vyšetreniu klin.nálezov na prsníkoch u žien pod 30 rokov veku, u žien v gravidite a počas laktácie
 - doplnkové kontrolné vyšetrenie pooperačných zmien a zmien po RAT
 - doplnkové vyšetrenie pri sledovaní hormonálnych zmien v prsníkoch
 - riešenie problémov spojených s prsníkovými implantátmi
- B. asymptomatické ženy: - vek 25 až 45 rokov u každej ženy, s opakovaním každý rok v súlade so znením Odborného usmernenia MZ SR č.SZS-5591-96
 - podľa stanoviska výboru SRS z 30.4.1997 k Odbornému usmerneniu MZ SR č.SZS-5591-96 ***skriningové vyšetrenie prsníkov pomocou ultrasonografického vyšetrenia nie je indikované !***

Kontraindikácie ultrasonografie:

1. absolútna kontraindikácia neexistuje
2. relatívnu kontraindikáciou je - nevyhovujúci ultrasonografický prístroj
 - skriningové vyšetrenie
3. obmedzenie presnosti usg vyšetrenia u voluminózných a tukovo involučných prsníkov
4. usg vyšetrenie môže zlyhať pri diferencovaní medzi solídnu a cystickou léziou, zvlášť pri diferencovaní drobných a hlbšie uložených lézií.

Ideálne je robiť mamodiagnostické vyšetrenia v prvej polovici menštruačného cyklu. Pred MG sa nedoporučuje užívať tuhé deodoranty a púdre, na mamograme imitujú patologický nález.

Pred **duktografickým vyšetrením** prichádza pacientka nalačno, podľa potreby antialergicky pripravená. Infekty, subfebrility, zápalové ochorenia prsníkov a sťažená spolupráca s pacientkou sú kontraindikáciou vyšetrenia.

Mamodiagnostické vyšetrenia sa vykonávajú na základe písomnej žiadanky. Žiadanka na vyšetrenie predstavuje dôležité prepojenie medzi klinikom a rádiológom. Je zdrojom informácií o pacientovi a aj z forezných dôvodov je nevyhnutné, aby bola dôsledne vyplnená.

Za správnosť a úplnosť údajov nesie zodpovednosť indikujúci lekár. ***Vyšetrujúci rádiológ je spoluzodpovedný za indikáciu ,vyšetrenie teda môže odmietnuť, zmeniť alebo rozšíriť, berúc do úvahy klinický stav a možnosti zobrazovania.*** Interpretácia výsledkov MG ,USG a duktografie je plne v kompetencii rádiológa.

Pri hodnotení snímek je nanajvýš žiadúce korelovanie zistených MG zmien s obrazovou dokumentáciou z predošlého vyšetrenia a s výsledkami iných vyšetrení (aj klinických). Je preto nevyhnutné, aby boli tieto materiály k dispozícii !!

Originálne dokumenty z vyšetrení (t.j. snímky+fotoprinty+písomné hodnotenia) sa archivujú na Rádiologickom oddelení, archív je súčasťou mamodiagnostického pracoviska. Obrazová dokumentácia sa zapožičia ošetrojúcemu lekárovi len na dobu nevyhnutne nutnú (väčšinou na dobu hospitalizácie) a len v prípade pozitívnych nálezov.

Dokumentácia je majetkom Rádiologického oddelenia, preto Vás žiadame o navrátenie predošlej rtg dokumentácie u nás vyšetrených pacientov. Vytváranie vlastných archívov klinickými lekármi je neprípustné, rovnako ako je neprípustné publikovanie našich obrazov bez vedomia a súhlasu primára oddelenia. Z neakceptovania tejto požiadavky vyvodíme dôsledky.

Pokiaľ ide o zapožičiavanie snímek pacientovi, deje sa tak na základe platných predpisov proti podpisu osoby, ktorá dokumentáciu preberá.

Pre efektívny manažment pacienta je dôležitá rýchla dostupnosť rádiologických popisov ošetrojúcemu lekárovi. V prípade neočakávaného nálezu budete kontaktovaní vyšetrujúcim rádiológom. Na žiadanke preto dôsledne udávajte telefonický kontakt !

Záverom si Vás dovoľujeme požiadať o oznamovanie operačných nálezov ev. histologických nálezov, v prípade pozitivity aj písomnou formou. Efektívna spätná väzba je veľmi žiadúca a na prospech pacienta.

Našou snahou je vybudovať v rámci Rádiologického oddelenia kvalitné mamodiagnostické pracovisko, kde by sa vyšetrenia prsníkov vykonávali v časovo prijateľnom horizonte, na jednom mieste, vyškoleným personálom – profesionálne orientovaným na tento druh zobrazovania a diagnostiky. Realitou sú však provizórne podmienky, v ktorých mamodiagnostické pracovisko už dlhé roky funguje, a ktoré prispievajú k neúnosne dlhým čakacím dobám. Máme však nádej, že sa v dohľadnej dobe podarí v spolupráci a súčinnosti s riaditeľstvom vybudovať koncipované mamodiagnostické pracovisko, zodpovedajúce nárokom doby a štatútu našej nemocnice.

Ďakujeme a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

MUDr.Mária Lešková
MUDr.Zuzana Angelovičová

primár MUDr.Miloslav Šimko